

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри

підприємництва і торгівлі

Протокол № 19 від «20» червня

2017

Зав. кафедри

 О.Є. Бавико

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник:

Лохман Н.В., доцент кафедри

підприємництва і торгівлі, к.е.н., доцент

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	Обов'язкова
Семестр	7
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	3
Лекції, годин	26
Практичні/ семінарські, годин	39
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	85
Тижневих годин для денної форми навчання:	11,5
аудиторних	5
самостійної роботи студента	6,5
Вид контролю	Екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета - формування у студентів глибоких теоретичних знань щодо засад, інструментарію та методик розробки стратегій підприємства та допомога в оволодінні навичками стратегічного мислення і практичними навичками щодо процесу розробки стратегій підприємства

Завдання

- Поглиблення розуміння стратегічного контексту підприємства;
- Формування знань щодо поняття, еволюції, концепції стратегії підприємства;
- Поглиблення розуміння видів стратегій підприємства та їх характеристики;
- Поглиблення розуміння бачення, місії та цілей;
- Формування знань сутності процесу стратегічного аналізу;
- Набуття навичок застосування загальних методів стратегічного аналізу;
- Формування знань щодо видів, факторів та особливостей спостереження за зовнішнім середовищем;
- Набуття навичок портфельного аналізу і оцінки стратегічного потенціалу фірми;
- Поглиблення розуміння балансового методу: сутності та особливостей застосування у стратегічному аналізі;
- Набуття навичок загального методу вибору стратегії;
- Набуття навичок застосування матричних методів вибору стратегій та їх оцінки;
- Поглиблення розуміння стратегічного планування;
- Формування знань контролю та реалізації стратегії.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1: Концепції стратегії підприємства					
Тема 1. Стратегічний контекст підприємства	10	2	2		6
Тема 2. Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції	10	2	2		6
Тема 3. Види стратегій підприємства та їх характеристика	10	2	2		6
Тема 4. Бачення, місія та цілі	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8		24
Змістовий модуль 2: Стратегічна діагностика: сутність процесу та методи					
Тема 5. Сутність процесу стратегічного аналізу	12	2	4		6
Тема 6. Загальні методи стратегічного аналізу. Правила декомпозиції ФЦА	12	2	4		6
Тема 7. Види, фактори та особливості спостереження за зовнішнім середовищем	12	2	4		6
Тема 8. Портфельний аналіз і оцінка стратегічного потенціалу фірми	12	2	4		6
Тема 9. Балансовий метод: сутність та особливості застосування у стратегічному аналізі	12	2	4		6
Разом за змістовим модулем 2	60	10	20		30
Змістовий модуль 3: Методи розробки та механізм реалізації стратегій					
Тема 10. Загальні методи вибору стратегії	13	2	4		7
Тема 11. Матричні методи вибору стратегій та їх оцінка	13	2	3		8
Тема 12. Стратегічне планування	12	2	2		8
Тема 13. Контроль та реалізація стратегія	12	2	2		8
Разом за за змістовим модулем 3	50	8	11		31
Усього годин	150	26	39		85

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Години
1	Семінарське заняття - Стратегічний контекст підприємства	2
2	Семінарське заняття - Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції	2
3	Семінарське заняття - Види стратегій підприємства та їх характеристика	2
4	Семінарське заняття - Бачення, місія та цілі	2
5	Практичне заняття - Сутність процесу стратегічного аналізу	4
6	Практичне заняття - Загальні методи стратегічного аналізу. Правила декомпозиції ФЦА	4
7	Практичне заняття - Види, фактори та особливості спостереження за зовнішнім середовищем	4

8	Практичне заняття - Портфельний аналіз і оцінка стратегічного потенціалу фірми	4
9	Практичне заняття - Балансовий метод: сутність та особливості застосування у стратегічному аналізі	4
10	Практичне заняття - Загальні методи вибору стратегії	4
11	Практичне заняття - Матричні методи вибору стратегій та їх оцінка	3
12	Практичне заняття - Стратегічне планування	2
13	Практичне заняття - Контроль та реалізація стратегія	2

5. Індивідуальні завдання

1. Підготовка доповідей за обраною темою.
2. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Концепції стратегії підприємства			
Тема 1. Стратегічний контекст підприємства	6	Концептуальні підходи до управління організацією. Підприємство як виробнича система. Концепція управління підприємством як відкритою системою. Порівняльна характеристика оперативного, довгострокового та стратегічного управління. Джерела [3, 5, 6, 9].	Виступ студента з повідомленням за темою
Тема 2. Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції	6	Характеристика шкіл стратегій. Класифікація стратегій. Стратегічний набір. Стратегічна піраміда (за А. Томпсоном та Дж. Стрікландом). Джерела [2, 4, 6, 9].	Виступ студента з повідомленням за темою
Тема 3. Види стратегій підприємства та їх характеристика	6	Функціональні стратегії підприємства. Стратегія диверсифікації діяльності підприємства. Конкурентні стратегії. Джерела [1, 2, 4, 6].	Виступ студента з повідомленням за темою
Тема 4. Бачення, місія та цілі	6	Вимоги до формулювання цілей. Генеральна ціль. Декомпозиція цілей. Джерела [1, 2, 3, 5, 6, 9].	Виступ студента з повідомленням за темою
Змістовий модуль 2. Стратегічна діагностика: сутність процесу та методи			
Тема 5. Сутність процесу стратегічного аналізу	6	Види середовища підприємств. Моделі стратегічного аналізу (розгорнута схема САП, Гарвардська модель; модель PIMS) Джерела [2, 3, 5, 6, 109].	Виступ студента з повідомленням за темою
Тема 6. Загальні методи стратегічного аналізу. Правила декомпозиції ФЦА	6	Загальні методи і засоби діагностики проблем фірми. Правила декомпозиції при функціонально-цільовому аналізі (ФЦА) Джерела [3, 5, 6, 9].	Виступ студента з повідомленням за темою
Тема 7. Види, фактори та особливості спостереження за зовнішнім середовищем	6	Діагностика зовнішнього середовища прямого впливу. PEST - аналіз фірми. Фактори середовища прямого впливу. Джерела [2, 3, 5, 9].	Виступ студента з повідомленням за темою
Тема 8. Портфельний аналіз і оцінка стратегічного потенціалу фірми	6	Особливості аналізу внутрішнього середовища фірми. Портфельний аналіз. Джерела [4, 3, 5, 6, 9].	Виступ студента з повідомленням за темою
Тема 9. Балансовий метод: сутність та особливості застосування у стратегічному аналізі	6	Алгоритм проведення SWOT -аналізу фірми. SNW - аналіз фірми. Матриця SWOT - аналізу фірми. Джерела [5, 6, 7, 9].	Виступ студента з повідомленням за темою
Змістовий модуль 3. Методи розробки та механізм реалізації стратегій			
		Підходи до розробки стратегій (за Немцовим) Методика розробки загальної (корпоративної) стратегії	

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Тема 10. Загальні методи вибору стратегії	7	диверсифікованої компанії Напрямки та особливості розробки ділової стратегії Розробка функціональних стратегій. Джерела [4, 5, 6, 7, 8, 9].	Виступ студента з повідомленням за темою
Тема 11. Матричні методи вибору стратегій та їх оцінка	8	Вибір стратегій за матрицями "Конкурентоспроможність фірми -привабливість галузі (ринку)" Сутність стратегій за матрицями "Конкурентний стан фірми - СЖЦ ринку (продукту)" Матричні методи вибору стратегій росту: Матриця вибору базових стратегій росту Ансоффа "Товар - ринки" Особливості стратегії росту малих, середніх та великих фірм Матричні методи вибору стратегій Вибір стратегій за матрицею "Витрати - споживча цінність (якість) товару". Вибір стратегій за матрицею Ф. Котлера "Ціна - якість" . Джерела [2, 3, 5, 7].	Виступ студента з повідомленням за темою
Тема 12. Стратегічне планування	8	Бар'єри стратегічного планування та їх подолання. Модель стратегічного планування на основі "стратегічної прогалини". Стратегічні проекти та програми. Джерела [1, 2, 3, 5, 7, 8].	Виступ студента з повідомленням за темою
Тема 13. Сутність, механізм і контроль реалізації стратегії	8	Контроль реалізації стратегії. Труднощі реалізації стратегії організації. Джерела [2, 3, 5, 6, 9].	Виступ студента з повідомленням за темою

7. Результати навчання

1	Розуміння стратегічного контексту підприємства
2	Знання поняття, еволюції, концепції стратегії підприємства
3	Уміння розрізняти види стратегій підприємства
4	Розуміння підходів до формування місії та цілей підприємства
5	Уміння аналізувати стратегічну позицію підприємства
6	Розуміння видів, факторів та особливостей спостереження за зовнішнім середовищем
7	Уміння проводити портфельний аналіз потенціалу фірми
8	Розуміння застосування балансового методу при стратегічному аналізі
9	Уміння використання загальних методів вибору стратегії
10	Уміння використання матричних методів вибору стратегії

8. Форми навчання

Лекції, практичні заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, доповідей, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Екзамен

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: на протязі семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1.						
Тема 1			1			1
Тема 2			1			1
Тема 3			1			1
Тема 4			1			1
Разом змістовий модуль 1			4		4	8
Змістовий модуль 2.						
Тема 5			1			1
Тема 6		2	1			3
Тема 7		2	1			3
Тема 8		2	1			3
Тема 9		2	1	4		7
Разом змістовий модуль 2		8	5	4	5	22
Змістовий модуль 3.						
Тема 10		2	1			3
Тема 11		2	1			3
Тема 12		2	1			3

Тема 13			1			1
Разом змістовий модуль 3		6	4	5	5	20
Разом		14	13	9	14	50

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань).

Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі інформації, яку надає комп'ютер за результатами тестування (кількість правильних відповідей). Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань). Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі підрахунку кількості правильних тестів. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки з вивчення дисципліни
2. Комплекти індивідуальних завдань
3. Навчальна та наукова література, нормативні документи

12. Рекомендована література

Основна

1. Березін О.В. Стратегія підприємства [Текст]: навч посіб. / О.В. Березін. – К.: Ліра, 2010.–224 с.
2. Немцов В.Д. Стратегічний менеджмент [Текст]. навч. посібн. НТУУ КПІ. / В.Д.Немцов, Л.С. Довгань. - К.: ТОВ "ЕксОб". 2008. -560 с.
3. Герасимчук В.Г. Стратегічне управління підприємством [Текст]. Графічне модулювання: навч. посіб. / В.Г. Герасимчук. - К.: КНЕУ, 2006. - 360 с.
4. Гордієнко П.Л. Стратегічний аналіз [Текст]: навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. / П.Л. Гордієнко, Л.Г.Дідковська, Н.В. Яшкіна.– К.: Алерта, 2011. – 478 с.
5. Горемыкин В.А. Экономическая стратегия предприятия [Текст]. ученик / В.А. Горемыкин, О.А. Богомолов. - М.: МИД "ФИЛИНЪ", Рилант, 2010. - 506 с.
6. Экономическая стратегия фирмы [Текст]: учебное пособие / под ред. Градова А.П. - СПб: Спец.лит. 2010.-410 с.
7. Шершньова З.Э. Стратегічне управління [Текст]: навч.-метод, посібник для самост. вивч. дисц. / З.Э.Шершньова, С.В.Оборська, Ю.М. Ратушний. - К.: КНЕУ, 2012. - 232 с.
8. Шершньова З.Э. Стратегічне управління [Текст]: навч. посібник / З.Э. Шершньова, С.В. Оборська. - К.:КНЕУ, 2010.-384 с.
9. Клівець В.П. Стратегія підприємства [Текст]: навч. посіб. / В.П. Клівець. - К.: Академвидав, 2007. -320 с.
10. Ковтун О. І. Стратегія підприємства [Текст]: навч.посібник. / О. І. Ковтун. – Львів: «Новий Світ – 2000». – 2006. – 388 с.

Допоміжна

- 1 Виханский О.С. Стратегическое управление [Текст]: учеб. - 2-е изд., перераб. и доп. / О.С. Виханский. - М: Гардарики 2005. - 296 с.
- 2 Володькина М.В. Стратегический менеджмент [Текст]: учебное пособие / М.В. Володькина. - К.: Знання Прес, 2006.
- 3 Дятлов А. Н. Общий менеджмент: Концепции и комментарии [Текст]: учебник / А.Н. Дятлов, М. В. Плотников, И. А. Мутовин. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 400 с.
- 4 Евланов Л.Г. Экспертные оценки в управлении [Текст] / Л.Г. Евланов, В. А. Кутузов. - М.: Экономика, 2009.
- 5 Елиферов В.Г. Бизнес-процессы: регламентация и управление [Текст]: учебник / В.Г.Елиферов, В.В. Репин. – М.: ИНФРА-М, 2009. – 319 с.
- 6 Забелин П.В. Основы стратегического управления [Текст]: учеб. пособие. -2-е изд. / П.В. Забелин. - М.: Информ. - внедр. центр "Маркетинг, 2008. - 195 с.
- 7 Идрисов А.Б. Стратегическое планирование и анализ эффективности инвестиций [Текст] / А.Б. Идрисов, С.В. Картышев, А.В. Постников - .М: Информ. - издательский дом "Филинь", 2006.
- 8 Карлоф Б. Деловая стратегия: концепция, содержание, символы [Текст]: пер. с англ. / Б. Карлоф. - М.: Экономика. 2011.
- 9 Козлова О.И. Оценка конкурентоспособности предприятия [Текст] / О.И. Козлова и др. - М.: ОА "АРГО", 2010.
- 10 Лунев В.Л. Тактика и стратегия управления фирмой [Текст]: учебн. пособие./ В.Л. Лунев. - М.: Финпресс, 2007.
- 11 Наливайко А.П. Теорія стратегії підприємства. Сучасний стан та напрямки розвитку [Текст]: монографія / А.П. Наливайко. - К.:КНЕУ,2010.-227 с.

Інформаційні ресурси

- 1 Електронна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mirknig.com/knigi/guman_nauki/>
- 2 Інформаційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.pitbooks.ru/>>
- 3 Електронна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.razym.ru/biz/menedgment/>>
- 4 Інформпортал [Електронний ресурс]. «Корпоративний менеджмент» – Режим доступу: <<http://www.cfin.ru/management>>
- 5 Електронна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.xcomp.biz/>>